

Obr.: Profesor Jan Juránek v roce 1991. Foto L. Hartman Nové Město nad Metují.

PROFESOR JAN JURÁNEK

ZŮSTANE VE VZPOMÍNKÁCH S NÁMI

„Rytířské město!... Zapomenutý středověk!... Báň zámecké věže, lesklé helmice kulatých bašt na starých bradbách, ztemnělý pilíř věže chrámu nejsv. Trojice nad skalním valem, špitálská věžička kláštera Milosrdných bratří nad ostrými štíty a střechami středověkých domů - tak zakleto, že středověku zapomenuto, dneškem neovanuto, jak zkamenělá rytířská pevnost pne se na skalním tesu nad řekou k nebesům město, jež se kdysi Hradiště Nové Město nad Medbují nazývalo...“

Těmito slovy zval 37letý prof. J u r á n e k návštěvníky tohoto krásného města k návštěvě ve své knize *Český Betlém*, která pak vyšla ještě v několika upravených vydáních a vždy byla brzy rozprodána. Pan profesor se stal jednou z nejvýznamnějších osobností Novoměstska. S tímto krásným krajem pod Orlickými horami byl tak srostlý, že méně zasvěcení ani nepostřehli, že pan profesor pocházel ze severní Moravy, ze Šumperska, a na Náchodsko přišel až roku 1938, kdy se sem přistěhoval v důsledku vynucené mnichovské dohody. Byl zapáleným mladým učitelem, který přenášel lásku k historii a vlasti na nejmladší generaci, na své žáky na novoměstské škole. Nikdy se však nespokojil s prací řadového učitele, současně bádá a se zednickým kladívkem v ruce hledal po půdách novoměstského náměstí prvky zdejší renesance. Tušil, že za představami pozdějších staletí dřímá krásný renesanční skvost 16. století, který vtiskli Novému Městu nad Metují jeho tehdejší majitelé, významný rod Pernštejnů. Dá se bez nadsázky říci, že právě zásluhou pana profesora se začalo v Novém Městě nad Metují se systematickým architektonickým průzkumem. Jeho výsledky vedly k prohlášení lokality za památkovou rezervaci chráněnou státem a společně s představiteli města převzal garanci za sepětí jeho minulosti s přítomností a budoucností. Pan profesor neúnavně poukazoval na jeho historickou hodnotu a krásy, kolem kterých někdy procházíme jen s malým zaujetím.

Pana prof. Juránka nezlomila ani postupná ztráta sluchu, která jej přinutila opustit učitelské povolání. Stal se ředitelem Okresního muzea v Náchodě, kdy prohluboval dále svou odbornou činnost. Získával poznatky o celém okrese, psal odborné statě (např. o roku 1918 na Náchodsku), hojně přednášel nejen o Novém Městě nad Metují, ale i o kraji Boženy Němcové, Aloise Jiráska a bratří Čapků, o Janu Ámosu Komenském a dalších osobnostech našeho kraje. V době vlasteneckého nadšení míval pan profesor i 30 přednášek ročně! Obdobně přenášel nadšení nad krásami Novoměstska na tisíce účastníků exkurzně vzdělávacích základen z tuzemska i ze zahraničí, které zde společně s F. V. o k á l e m, J. D y m á k e m a dalšími obětavci provázeli v letech 1956-1990, tedy po 35 roků. Pan profesor byl i vynikajícím fotografem, kdy svými neopakovatelnými záběry doplňoval své poetické texty o krásách zdejšího kraje. O jeho kvalitách svědčí i to, že se v roce 1991 o jeho fotografie ze 40. let zajímal ředitel Archivu umělecké fotografie z New Yorku z USA.

Pan profesor byl od studentských let výborným houslistou, psal básně, povídky, fejetony, rozhlasové hry, výborně kreslil a maloval. Není ani možné v krátkém článku vyjmenovat všechny jeho aktivity, dočteme se o nich např. v monografii o něm, která vyšla péčí městského úřadu a novoměstské knihovny.

Život pana profesora se 30. prosince roce 1999 uzavřel, stojí za ním téměř 90 let plodné práce a hlubokého lidství. Až půjdeme historickým jádrem Nového Města nad Metují nebo budeme shlížet z *Juránkovy vyhlídky* u hradu Výrova na siluetu pulsujícího města, v úctě vzpomeneme na osobnost pana profesora J. Juránka, který nám mladším předal štafetu pracovitosti a lásky k našemu kraji, která se mísí s hlubokou humanitou.

Pane profesore, díky za vše pozitivní, čím jste nás ovlivnil!

Čestmír B R A N D E J S